

Razvijanje jezikovne, narodne in državljanske zavesti

Increasing Linguistic, National, and Civic Consciousness

Izvleček

V zadnjih letih opažam, da učenje ne sledi več znanju, ampak le pridobivanju ocen. Pouk je tako usmerjen na rezultate, ki so posledica »kampanjskega« učenja. Učenci so vse bolj izpostavljeni različnim medijem, ki zavzemajo njihov prosti čas in jih navajajo na hitre rešitve. Posledično so njihovi zapiski krajši, veliko je jezikovne in pravopisne nedoslednosti, ustvarjalnost je skromna. Prav zato je zelo pomembno krepiti zavedanje o pomembnosti ustrezne rabe knjižnega jezika, saj je jezik del posameznikove identitete. Vendar je treba poiskati pot do učenčeve radovednosti in vedoželjnosti ter ga pripraviti do lastne dejavnosti pri pouku. Prizadevam si svoj pouk spremeniti, predvsem učence spodbuditi k sodelovanju, z jasnimi nameni in cilji učenja. Pri tem je pomembno posamezne vsebine udejanjiti, jih navezati na družbo, ljudi in zgodovino okolja, iz katerega izhajamo. Dobro je preseliti pouk iz učilnice in ga imeti v strnjeni obliki.

Abstract

In recent years, it has become increasingly apparent that learning is no longer about acquiring knowledge but obtaining grades. Consequently, lessons focus on the outcomes of cramming. Students have become subject to various media outlets that occupy their free time and encourage them to seek quick results. As a result, they take shorter notes with numerous linguistic and spelling errors, and their creativity is stifled. Therefore, raising awareness about the importance of proper written language usage is critical, as language is a part of one's identity. However, it is also necessary to pique students' curiosity and inquisitiveness and engage them in the classroom. I have been trying to transform my teaching by establishing clear learning goals and objectives to inspire students to participate actively. Putting the content into practice by connecting it to the society, people, and history of our environment is crucial. It is beneficial to take lessons outside the classroom and present them in a more concise format.

Ključne besede:

jezik kot posameznikova identiteta, umeščanje učnih vsebin v okolje, terensko delo, fleksibilni pouk

Keywords:

language as individual identity, embedding learning into environment, fieldwork, flexible instruction

1 Uvajanje fleksibilnega pouka pri slovenščini v 9. razredu

V 9. razredu je po predmetniku določeno, da imamo 4,5 ure slovenščine na teden. Po pravilniku se lahko izvaja fleksibilni pouk, ki omogoča drugačno razporeditev tedenskega števila ur pouka v 7., 8. in 9. razredu, kot to določa veljavni predmetnik. Pouk slovenščine in italijanščine ali madžarščine na narodnostno mešanih območjih v 8. in 9. razredu pa je treba izvajati vse šolsko leto, **pri čemer se lahko tedenske pol ure razporedi drugače, kot to določa predmetnik.**

V aktivu slovenščine na šoli smo se zato odločili, da del ur (tedenske pol ure) večkrat izvedemo v strnjeni obliki, pri čemer smo pazili, da učencev dnevno nismo preobremenili.

Cilj je bil predvsem izboljšati kakovost pouka, in sicer:

- učinkoviteje izvajati vzgojno-izobraževalno delo,
- za učence uvesti aktivne metode in oblike dela ter inovativne didaktične strategije,
- vzpostaviti sproščeno delovno klimo v skupini,

- uvesti terensko delo in učencem pokazati, kako pomembno je medpredmetno povezovanje,
- povečati osredotočenost na obravnavane vsebine in njihovo aktualiziranje ter učencem postaviti zahtevnejše naloge, s čimer naj bi dosegli višje taksonomske stopnje znanja.

Od vsebin, ki so predpisane v učnem načrtu za 9. razred, sta se nam zdela zanimiva sklopa o **jezikovni, narodni in državljanski zavesti ter zgodovini slovenskega knjižnega jezika**, saj živimo na dvojezičnem območju, v Kopru, rojstnem mestu reformaterja Petra Pavla Vergerija mlajšega, Trubarjevega sodelavca. V aktivu smo se tako odločili, da 4 ure pouka izvedemo na koprskih ulicah.

2 Zakaj se učim in kdaj bom uspešen?

Najprej smo se pogovorili o namenih in ciljih našega dela. Oblikovali smo tudi kriterije uspešnosti. Učenci so jih zapisali v svoje zvezke.

Priloga 1: Učni cilji in nameni

Kateri cilji so zapisani v UN?	KATERI SO NAMENI UČENJA?
RAZVIJANJE JEZIKOVNE, NARODNE IN DRŽAVLJANSKE ZAVESTI <u>Učenci in učenke opazujejo, primerjajo, prepoznajo, poimenujejo oz. predstavljajo:</u> • jezike, ki jih govorijo slovenski državljani, pravni status teh jezikov in svoje razmerje do njih; • državni in uradni jezik v Republiki Sloveniji ter uradna jezika na dvojezičnem območju slovenske Istre in Prekmurja; • status slovenščine v institucijah EU; • vlogo slovenščine pri zamejcih in izseljencih ter status slovenščine v državah, v katerih živijo zamejci in izseljenci; • <u>razločevalne lastnosti zbornega jezika, knjižnega pogovornega jezika, svojega narečja oz. pokrajinskega pogovornega jezika in najstniškega slenga ter ustrezne okoliščine za rabo teh jezikovnih zvrsti;</u> • tuje jezike, ki se jih učijo, ter izgovorne, pisne in slovnične podobnosti in razlike med njimi in slovenščino; • začetke slovenskega (knjižnega) jezika in njegov razvoj skozi stoletja ter razvoj slovenske <u>Učenci in učenke, katerih prvi jezik ni slovenščina, še:</u> • predstavijo svoj prvi jezik, okoliščine, v katerih ga uporabljajo, in svoj odnos do njega; • primerjajo okoliščine rabe prvega jezika in slovenščine; • primerjajo svoj odnos do prvega jezika in slovenščine; • primerjajo svojo sporazumevalno zmožnost v prvem jeziku in v slovenskem jeziku; • predstavijo izgovorne, pisne, poimenovalne in slovnične podobnosti in razlike med svojim prvim jezikom in slovenščino.	Učim se, zato da bom spoznal status in vlogo slovenskega jezika v družbi in njegovo zgodovino. Spoznal bom, kako lahko vsebine, obravnavane pri pouku, povežem z lokalnim okoljem. Ustvaril si bom predstavo o razmerjih med jeziki.

Priloga 2: Kriteriji uspešnosti

Standardi iz UN	KDAJ BOM USPEŠEN?
RAZVIJANJE JEZIKOVNE, NARODNE IN DRŽAVLIANSKE ZAVESTI Učenec/učenka ima skladno s cilji iz tega učnega načrta razvito zavest o sebi, jeziku, narodu in državi. Pokaže jo tako, da: • poimenuje svoj prvi jezik, in če ta ni slovenščina, predstavi izgovorne, pisne, poimenovalne in slovnične podobnosti in razlike med njim in slovenščino (8., 9. r.); • predstavi pravni status jezikov, ki jih govorijo slovenski državljani (9. r.); • poimenuje državni in uradni jezik v Republiki Sloveniji ter uradna jezika na dvojezičnem območju slovenske Istre in Prekmurja (7., 8., 9. r.); • predstavi vlogo in status slovenščine v zamejstvu in izseljenstvu (7., 8., 9. r.); • predstavi in upošteva okoliščine rabe in značilnosti zbornega jezika, knjižnega pogovornega jezika, svojega narečja oz. pokrajinskega pogovornega jezika in najstniškega slenga (7., 8., 9. r.); • poimenuje prvi tuji jezik, ki se ga uči, ter predstavi izgovorne, pisne in slovnične podobnosti in razlike med njim in slovenščino (7., 8., 9. r.); • v krajši pripovedi predstavi zgodovino slovenskega (knjižnega) jezika; predstavi <u>osnovne stopnje v razvoju slovenske pisave</u> (9. r.).	Uspešen bom, ko bom poznal in razumel pojme: • državni in uradni jezik, • dvojezičnost, manjšina, prvi jezik, jezik okolja, tuji jezik, zamejci, zdomci, izseljenci, knjižni, nekknjižni jezik, pogovorni jezik, sleng. Sodeloval bom pri pripravi gradiva. Aktivno bom sodeloval v skupini pri delu na terenu. Vrednotil bom svoje znanje jezika. Primerjal bom svoj jezik s slovenščino (za učence priseljence). Poznal bom zgodovino slovenskega jezika in pisave. O svojih spoznanjih bom napisal krajši zapis. Napisano bom predstavil sošolcem, pri čemer bom pazil, da bo moje pripovedovanje čim bolj naravno, v zbornem jeziku.

3 Delo na terenu

Učenci so se predhodno pripravili na terenski del pouka. Izpostavili smo tri vsebine, **družbenost** slovenskega jezika na dvojezičnem območju, **rabo knjižnega jezika** v javnosti in **reformacijo** na Slovenskem oziroma v slovenski Istri.

Dobili so nalogo, da v paru pripravijo gradivo, o katerem so na terenu poročali sošolcem. V mestu so bili razdeljeni na tri skupine. V vsaki skupini je bilo več učencev zadolženih za predstavitev določene teme. Ostali so med njihovim poročanjem reševali učni list. Učenci so na sprehodu po ulicah opazovali imena trgovin in lokalov, jih fotografirali, iskali ustreznejša poimenovanja za tujejezična imena. Preverjali so zapise jedil in pijač na razstavljenih jedilnikih in si zapisovali svoje ugotovitve na učne liste. Opazovali so doslednost dvojezičnih napisov na uradnih ustanovah. Vsaka skupina se je ustavila na Vergerijevem trgu, kjer so poslušali o reformaciji in Trubarju in vsi učenci so se sprehodili mimo najpomembnejših ustanov, ki dokazujejo prisotnost italijanske manjšine: Skupnosti Italijanov Koper, Osnovne šole Pier Paolo Vergerio il Vecchio, Regionalnega RTV-centra Koper/Capodistria in Generalnega konzulata Republike Italije.

4 Delo v učilnici

Pri pouku smo pregledali učne liste in jih dopolnili. Sledile so ure, ko so učenci svoje znanje nadgradili s samostojnim in sodelovalnim učenjem. Pouk je potekal tudi frontalno. Učenci so uporabili svoje učbenike in delovne zvezke ter znanje utrdili tudi z raziskovanjem na

spletu. Spoznali so še narodne manjšine v Avstriji, na Madžarskem in narodno skupnost na Hrvaškem. Razložili smo pojme zamejci, zdomci, izseljenci in priseljenci. Pogovorili smo se o statusu slovenščine v Evropski skupnosti.

Ko smo se posvetili zgodovini slovenskega jezika, sem izpostavila pomen Brižinskih spomenikov in drugih rokopisov. Učencem sem prebrala še Trubarjevo besedilo *Katehismus z dvejma izlagama*, ob katerem smo sledili Trubarjevemu jeziku in eni od reformatorskih misli – pomagati ubogim.

4.1 Navodilo za razmišljanje o jeziku

Dobili so navodilo za zapis o jeziku. Sprva je bil namen, da bi učenci vsaj osnutek svojega besedila napisali v šoli, vendar je bilo v jesenskem času kar nekaj karanten za posamezne razrede, zato smo delali na daljavo. Učenci so svojo nalogo naložili v spletno učilnico, kamor sem jim posredovala povratne informacije. Večina je svoje delo popravila in dopolnila.

Z učenci smo še dorekli in zapisali, kaj je namen pisanja in določili kriterije uspešnosti.

NAMENI UČENJA

- Tvorim zapisano besedilo na temo slovenskega jezika in njegove zgodovine, pri čemer upoštevam jezikovna in pravopisna pravila, načela dobrega sloga.
- Predstavim svoj zapis in s tem dokažem svoje znanje o slovenskem jeziku, njegovem statusu in položaju v družbi ter o zgodovini SKJ, pisave.

Učni list: Fleksibilni pouk slovenščine za 9. razred

OŠ Antona Ukmarja Koper
September 2021

PO KOPRSKIH ULICAH ... ZGODOVINA IN DRUŽBENOST SLOVENSKEGA JEZIKA

NASTANEK SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA

1. Kaj je protestantizem, kdo je začetnik evropskega protestantizma? Katere so bile njegove zahteve?

2. Iz naslednjih besed in besednih zvez sestavi smiselno zaokroženo besedilo. Napiši vsaj 6 povedi.

Turjak, 1508, Rašica, mlinar, Salzburg, Pietro Bonomo, Vergerij – koprski škof, Katekizem, Trst, Abecednik, Primož, reforma Katoliške cerkve, Sveto pismo v slovenščini, 1550, Trubar, Derendingen, Reka, 1586

3. Napiši, kakšen je bil Trubarjev jezik.

Zapiši, katere slovenske protestante še poznaš in zakaj so pomembni, kaj so napisali.

KNJIŽNI/NEKNJIŽNI JEZIK

1. Kako delimo slovenski jezik?

2. Kdaj uporabljamo knjižni in kdaj neknjižni jezik?

3. Naštej vsaj deset neknjižnih besed, ki jih najpogosteje uporabljaš, in navedi njihove knjižne sopomenke.

NEKNJIŽNE BESEDE	KNJIŽNE SOPOMENKE

Trgovina z rabljenimi oblačili. Avtor: MAKY.OREL. Vir: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Second_hand_-_trift_store_clothing.jpg

4. Kako gledaš na vdor angleškega jezika v slovenski prostor? Zakaj se ljudje pri poimenovanju podjetij odločajo za neslovenska imena?

5. V Čevljarski ulici poišči trgovine, gostilne ali druge poslovne stavbe, ki imajo neslovenska imena. Kako bi jih preimenoval? Primere fotografiraj.

6. Poišči kakšen letak, plakat ali drugo tiskovino ter presodi, ali je zapis v knjižni slovenščini. Ali najdeš kakšno jezikovno, pravopisno napako?

7. Ovrednoti svoje znanje knjižne slovenščine. Svojo oceno utemelji.

DRUŽBENOST SLOVENSKEGA JEZIKA

1. Zakaj pravimo, da je slovenščina državni jezik?

2. Katere uradne jezike poznamo v Sloveniji? Utemelji.

3. Naštej vsaj tri uradne jezike v Evropski skupnosti.

4. Zapiši, kateri je prvi jezik oz. materinščina za dve manjšini v Sloveniji. Kako je urejen status manjšin v Sloveniji? Kakšne so njihove pravice?

5. Kako so organizirani Slovenci v Italiji, kakšne so njihove pravice?

6. Naštej slovenska kulturna središča (mesta) v zamejstvu.

7. Označi, kje živijo slovenski zamejci. Slovenske manjšine poimenuj in jih pobarvaj z različnimi barvami (Slika 1).

Slika 1

Slika 2

Slika 3

8. Označi, kje živijo slovenski zdomci in kje izseljenci (Sliki 2 in 3). Naštej vsaj tri države v Evropi in dve z drugih celin.

9. Razloži, kakšna je razlika med izseljenci in zdomci.

10. Ko boš odšel proti Čevljarski ulici, boš hodil po Ulici OF. Poišči vsaj dve ustanovi, katerih prvi uradni jezik je italijanščina. Dokaze fotografiraj.

DOMAČA NALOGA

1. Na spletni strani Urada vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu (<http://www.uszs.gov.si/>) poišči in predstavi eno izseljensko skupnost Slovencev.

2. Zapiši mnenje o našem pouku v strnjeni obliki in ovrednoti svoje delo/prispevek.

Priloga 3: Priprava na predstavitev tem

PRIPRAVA NA PREDSTAVITEV TEM

NASTANEK SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA

1. Kje in zakaj so se začele širiti protestantske ideje? Kdo je bil Martin Luter, kaj veš o njem? Katere protestantske ideje bi ti izpostavil kot najpomembnejše za razvoj slovenskega knjižnega jezika?
2. Zakaj so začeli izdajati knjige tudi v slovenskem jeziku? Katere knjige je izdal Primož Trubar? Katere pomembne knjige so izdali še drugi slovenski protestanti? Kakšna je bila njihova vsebina? Kakšne težave je imel Trubar pri izbiri jezika?
3. Od kod je bil Trubar? Kje vse se je šolal? Kako je bil povezan s Koprom?

KNJIŽNI/NEKNJIŽNI JEZIK

1. Predstavi socialne zvrsti jezika (osnovna delitev).
2. Predstavi **knjižni** jezik in okoliščine njegove rabe. (Kaj je knjižni jezik? Kako ga delimo? Kdaj ga uporabljamo?)
3. Predstavi **neknjižni** jezik, njegovo delitev in okoliščine rabe. (Kaj je neknjižni jezik? Kako ga delimo? Kdaj uporabljamo določeno vrsto?)
4. V katerih okoliščinah govoriš knjižni jezik? Zakaj? Kje so zapisana pravila rabe knjižnega jezika? Kako bi ocenil svoje znanje in rabo slovenskega knjižnega jezika?
5. Kako gledaš na vdor angleškega jezika v slovenski prostor? Poišči slovenska podjetja/trgovine, katerih ime ni slovensko. Zakaj se ljudje pri poimenovanju podjetij odločajo za neslovenska imena? Ali to lahko storijo? Kateri zakon to ureja?

DRUŽBENOST SLOVENSKEGA JEZIKA

1. Razloži, kaj je značilno za državni in kaj za uradni jezik. Poišči v Ustavi RS in izpiši, kaj piše o jezikih v RS (11. člen). Kateri je državni jezik Slovenije? Katere uradne jezike govorimo v RS? Kje?
 - Razloži še pojme: materni jezik, jezik okolja, tuji jezik.
2. Kateri narodni manjšini živita v RS, kje? Kako so urejene pravice manjšin? Preveri, kaj o tem piše v Ustavi RS (64. člen), in izpiši povzetke.
 - Kaj pomeni dvojezičnost?
3. Kje živijo zamejski Slovenci?
 - Predstavi slovensko skupnost v Italiji (zamejski kraji, pravice Slovencev, izobraževanje, kultura, gospodarstvo ...).

KRITERIJI USPEŠNOSTI

- Uspešen bom, ko bom napisal smiselno besedilo, v katerem bom povzel jezikovne vsebine, ki sem jih spoznal pri pouku. Vrednotil bom svoje znanje slovenskega jezika, razmišljal o pomenu maternega jezika in orisal problematiko sodobne slovenščine.

- Upošteval bom načela dobrega sloga, pravopisno in jezikovno pravilnost.
- Svoje besedilo se bom naučil prepričljivo govoriti, pri čemer se bom čim bolj približal knjižni izreki.

Skupaj smo oblikovali tudi kriterije za ocenjevanje.

Priloga 4: Priprava na ustno ocenjevanje

»VSE, KAR SEM, JE MOJ JEZIK«.

PRIPRAVA NA USTNO OCENJEVANJE

Napiši razmišljanje z naslovom **»VSE, KAR SEM, JE MOJ JEZIK«**. V pomoč naj ti bodo misli slovenske publicistke Vesne Milek.

»Vse, kar sem in znam, je moj jezik. Jezik je naše otroštvo, je otroštvo naših prednikov in njihovih prednikov, so vse zgodbe in izkušnje, ki se prenašajo iz roda v rod, so bolečine, hrepenenja naroda. V jeziku je vsa naša zgodovina /.../ V njem so skrita imena nekoč naših poganskih bogov, v njem je obred ustoličevanja karantanskih knezov ...«.

Vesna Milek, *Vse, kar sem, je moj jezik*. Delo, Sobotna priloga, 13. december 2014.

Razmišljaš o sebi in svoji narodni pripadnosti, slovenskem jeziku in kulturi, Slovencih po svetu ... V svoje razmišljanje vključiš znanje o družbenosti in zgodovini slovenskega jezika, ki si ga pridobil pri pouku.

Pri pisanju si pomagaj s svojimi **zapiski in z gradivom, ki smo ga uporabljali pri pouku** (učni listi, spletna učilnica, naloge v delovnem zvezku, berilo ...). Napiši smiselno zaokroženo besedilo, členjeno na odstavke. Upoštevaj načela dobrega sloga ter jezikovna in pravopisna pravila.

5 Dokazi

Učenci so svoje naloge napisali in se večinoma naučili prosto pripovedovati. Pripovedovali so sede, saj sem želela uprizoriti pogovor v smislu »okrogle mize«. Nekateri so si pomagali z opornimi točkami, nekaj jih je besedilo le prebralo. Ti so bili najslabše ocenjeni, pa vendar ni nihče dobil nezadostne ocene. Večina učencev je v glavnem povzela svoje znanje o jeziku in zgodovini, manj uspešni pa so bili pri vrednotenju svojega znanja knjižnega jezika, razmišljanju o odnosu do materinščine in jezika okolja, primerjanju le-teh ter predstavitvi rabe slovenščine v javnosti.

Priloga 5: Kriteriji za ocenjevanje

Kriteriji za ocenjevanje

- Nimam naloge oziroma je pomanjkljivo zapisana, ne naučim se pripovedovati. – **nezadostno (1)**
- V svojem zapisu navedem le temeljne pojme o jeziku in zgodovini. Moj zapis je skromen, berem, se mi zatika, jezikovne, pravopisne in pravorečne napake so pogoste. Razmišljanja o rabi slovenščine v javnosti ni. – **zadostno (2)**
- Poznam temeljne pojme: državni jezik, uradni jezik, materni jezik, jezik okolja, dvojezičnost, zamejci, zdomci, izseljenci, Brižinski spomeniki, reformacija, Primož Trubar. Pripovedujem nekoliko nepovezano, še vedno so prisotne napake. Slabo vrednotim svoje znanje slovenščine, razmišljanje o rabi slovenščine v javnosti, o pomenu ohranjanja materinščine, kulture je presplošno. – **dobro (3)**
- Dobro poznam temeljne pojme: državni jezik, uradna jezika, materni jezik, jezik okolja, dvojezičnost, manjšina, zamejci, zdomci, izseljenci, Brižinski spomeniki in drugi rokopisi, reformacija, Primož Trubar, Bohorič in Dalmatin, poznam razvoj slovenske pisave. Pojme smiselno povežem v zapis, vendar naredim nekaj jezikovnih napak. Pri pripovedovanju nisem najbolj suveren, pri vrednotenju in problematiki jezika sem presplošen. – **prav dobro (4)**
- Svoje znanje smiselno povežem v jezikovno in skladenjsko dovršen zapis, v katerega poleg vsebin, ki smo jih obravnavali pri pouku, vključim svoje razmišljanje, vrednotim rabo knjižne slovenščine v javnosti, svoj odnos do materinščine, primerjam svoj prvi jezik s tujim jezikom oziroma materni jezik s slovenščino (priseljenci). Pripovedujem tekoče, napake v izreki so redke, nevpadljive. – **odlično (5)**

Izbrala sem nekaj najboljših misli o rabi maternega in knjižnega jezika.

Pomembno je, da ohranimo materni jezik, četudi se preselimo v drugo državo, kjer ta jezik ni uradni. Sam imam teto in sestrični v Veliki Britaniji. Obe sestrični gladko govorita tudi slovenščino. Ko pridemo na obisk, smo pogosto v dilemi, kateri jezik govoriti. Jaz bi želel govoriti v angleščini, ker bi rad svoje znanje izpilil, onidve pa se želita pogovarjati v slovenščini. /.../

S knjižnim jezikom se srečujem v šoli. Svoje znanje knjižnega jezika bi ocenil z oceno 3, saj ga ne uporabljam pogosto. Večinoma uporabljam sleng. Vse pogosteje se srečujemo s slabo rabo jezika tudi v javnosti – imena trgovin, jedi in pijača na jedilnih listih. Slabo je tudi izrazoslovje med mladimi, saj vsebuje veliko tujk ... Menim, da mladi premalo spoštujejo slovenski jezik in rajši uporabljamo angleščino. Pozabljamo, da so se naši predniki borili za obstoj slovenskega jezika. Ne zavedamo se, da ga bomo brez ohranjanja in spoštovanja lahko izgubili.

Rok

Sama znam tekoče govoriti še ruščino in malo slabše ukrajinščino zaradi moje mame, ki prihaja od tam. Kljub temu je tudi slovenščina moj materni jezik, ker je moj oče Slovenec in slovenščino najbolje govorim. Vsi ti jeziki so slovanski in imajo veliko skupnih besed. Če jih dobro poslušam, lahko marsikaj razumeš.

Svoje znanje zbornega jezika bi glede na starost in okolje ocenila s prav dobrim. Vem, da je pred mano še veliko let učenja o jeziku. Zdi se mi, da je znanje jezika vedno slabše. Uporabljamo vedno več tujk in mladi govorimo v slengu. Veliko jezikovnih in pravopisnih napak sem zasledila tudi sama na kakšnih javnih zapisih, obvestilih, jedilnikih ...

Katarina

Slovenščina je moj materni jezik. Je jezik, ki ga govorim že od otroštva, ki ga govorijo moji starši, stari starši, bratraci ter moji sorodniki. Po narodnosti sem Slovenec, ampak imam tudi nekaj italijanskih korenin, saj so bili predniki po očetovi strani Italijani. Ko sem bil majhen, sem hodil v italijanski vrtec Danteja Alighierija ter preživel poletja v Manzioliju, ki je ustanova italijanske narodne skupnosti v Izoli.

/.../

Mislim, da slovenščino govorim dobro, ampak moja šibka točka je pisanje. Tako bi znanje svojega jezika ovrednotil z dobro oceno. Težave imam tudi pri uporabljanju dvojine.

Aktualne težave jezika so, da mladi govorimo vedno več prevzetih besed in tujk, zato se slovenščina izgublja. Mladi knjižnega jezika ne cenimo dovolj in velikokrat nam je vseeno za lep slovenski jezik.

Bor

Danes je izbira knjig v slovenskem jeziku velika, vsebina le-teh pa raznolika, kar je vsekakor pozitivno z vidika ohranjanja in razvoja slovenskega jezika. Žal opažam, da knjižno slovenščino premalo uporabljamo, celo v javnih ustanovah, kjer lahko pogosto slišimo tudi druge jezike, ki niso uradni jezik v Sloveniji. Prepogosto uporabljamo tujke, čeprav je slovenščina bogat jezik in nam tega ne bi bilo treba. Na bogatost slovenskega jezika kažejo tudi številna narečja, v katerih se odražajo posebnosti posameznih slovenskih pokrajin. Doma smo se včasih pošteno nasmejali, ko je prababica povedala kakšno besedo v narečju. A žal se narečja, kot so se nekoč govorila, vse manj uporabljajo in zgodi se lahko, da bodo določena narečja sčasoma enostavno izumrla. Tudi sama poznam le malo narečnih besed.

V domačem okolju in med prijatelji govorim pretežno pogovorno slovenščino, trudim pa se, da se v pogovornem jeziku ne bi preveč oddaljila od knjižnega. Zavedam se, da je ohranitev slovenskega jezika pomembna za ohranitev našega naroda in naše kulture. Zanimarjati slovenski jezik pomeni uničevati vse tisto, kar so naši predniki ustvarili.

Julija

6 Sklep

Po opravljeni evalvaciji so učenci priznali, da je bilo takšno delo in ocenjevanje napornejše od običajnega. Spoznali pa so tudi, da so veliko več odnesli, ko so soustvarjali pouk in bili aktivni pri več dejavnostih. Najbolj so pohvalili delo na terenu in način zagovarjanja svojega razmišljanja. Poudarili so, da so bile pri tvorjenju besedila zelo pomembne moje povratne informacije in jasni kriteriji ocenjevanja.

Tudi sama sem bila z našim delom zadovoljna, saj sem uspela vse učence vključiti v dejavnosti in nihče ni bil nezadostno ocenjen. Vložila sem bistveno več dela kot pri običajnem ocenjevanju, vendar sem k odgovornejšemu delu pripravila tudi učence.

Viri in literatura

Kodre, P. (2018). *Od glasov do knjižnih svetov 9: samostojni delovni zvezek za slovenščino – jezik in književnost v 9. razredu osnovne šole*. Rokus Klett.

Gomboc, M. (2019). *Slovenščina – po korakih do odličnega znanja*. Mladinska knjiga.

Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt (2018). Posodobljena izdaja. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo.

Toporišič, J. idr. (1990). *Slovenski pravopis I - Pravila*. Ljubljana: DZS.

Mele, V. (13. 12. 2014). Vse, kar sem, je moj jezik. *Delo, Sobotna priloga*.

Pravilnik o izvajanju poskusa fleksibilnega predmetnika v osnovni šoli. <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/73489>

Zakon o javni rabi slovenščine (18. člen).

<http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO3924>

Ustava RS. <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1>

Urad vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu. <https://www.gov.si/dr-zavni-organi/vladne-sluzbe/urad-vlade-za-slovence-v-zamejstvu-in-po-svetu/>

Združenje Slovenska izseljenska matica. https://www.zdruzenje-sim.si/kdo_smo/vizitka/

Slovenščina 9. <https://eucbeniki.sio.si/slo9/index.html>

Primož Trubar. https://sl.wikipedia.org/wiki/Primo%C5%BE_Trubar

Slovenščina za triletno šolo. E-gradivo. <https://gradiiva.txt.si/slovenscina/slovenscina-za-triletno-sole/3-letnik-3letni/slovenska-knjizevnost-v-casu/primo-trubar-proti-zidavi-cerkva/uvod-394/>

Zemljevid Slovenije. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/db/Slovenia_location_map_with_traditional_regions.svg/1160px-Slovenia_location_map_with_traditional_regions.svg.png

Zemljevid Evrope. [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Standard_map_of_Europe_\(blank\).png](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Standard_map_of_Europe_(blank).png)